

7.12. Mia Irene Gerhardt (1918-1988), lid van de KNAW in 1971, Letterkunde

OPVOEDING EN OPLEIDING VAN MIA IRENE GERHARDT ¹¹¹

Mia Irene Gerhardt werd op 28 december 1918 geboren in Rotterdam. Haar vader, Dirk Reinier Gerhardt, was directeur van een ambachtsschool. Haar moeder heette Ida Blankevoort. Mia Irene Gerhardt had twee jongere zusters, namelijk Ida en Truus, die allebei dichteres werden. Van de drie gezusters Gerhardt is de dichteres Ida Gerhardt het meest bekend geworden.

Verondersteld wordt dat Mia Gerhardt geen al te gemakkelijk jeugd heeft gehad, doordat haar moeder nogal veeleisend was. Bovendien kon haar moeder, die uit een orthodox boerengeslacht kwam, moeilijk aarden in Rotterdam.

Mia Gerhardt volgde daar het 'Gymnasium Erasmium', waarvoor ze slaagde in 1937. Aanvankelijk volgde ze na haar gymnasiale opleiding een cursus voor bibliotheek assistente bij het Rotterdamsch Leeskabinet aan de Gelderse Kade. Deze werkzaamheden kon ze combineren met de verzorging van haar vader, die weduwnaar was. Maar dit bevredigde haar niet, zodat ze er uiteindelijk voor koos om Franse taal en Letterkunde te gaan studeren aan de Rijksuniversiteit van Groningen, waar ze in 1946 afstudeerde.

Van 1946 tot 1950 was Mia Gerhardt assistent Roemeense talen aan de Rijksuniversiteit te Leiden. In 1950 promoveerde ze op een proefschrift getiteld: 'Essai d'analyse littéraire de la pastorale dans les littératures Italienne, Espagnole et Française'. Van Gorcum & Comp, Assen, 1950. Dit proefschrift verscheen ook onder de titel: 'La Pastorale. Essai, d'analyse littéraire'. Haar promotor was professor dr. S. Dresden.

WETENSCHAPPELIJKE LOOPBAAN

In 1950, hetzelfde jaar waarin Mia Gerhardt promoveerde, werd ze lector in de Franse letterkunde aan zowel de Rijksuniversiteit Groningen als de Rijksuniversiteit Utrecht. In 1953 hield ze een openbare les aan de Rijksuniversiteit Groningen. De titel van haar oratie luidde: 'Iets over het gebruik van de eerste persoon in het verhalend proza'. In 1957 publiceerde ze het boek 'Het droombeeld van de gouden eeuw'.

In 1968 werd Mia Gerhardt benoemd tot buitengewoon hoogleraar in de vergelijken- de literatuurwetenschap van de Middeleeuwen aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Op december 1968 sprak ze aan deze universiteit haar oratie uit getiteld 'Zevenslapers en andere tijdverlizers'. De titel van haar oratie had betrekking op verhalen over mensen die op de één of andere manier in een jarenlange slaap vallen. In 1963 verscheen van haar hand het werk 'The Art of Story-Telling. A literary study of the Thousands and One Nights'. De functie van buitengewoon hoogleraar behield ze tot 1977, toen ze met emeritaat ging en zich in Domburg vestigde.

LID VAN DE KNAW EN HET KONINKLIJK ZEEUWSCH GENOOTSCHAP VAN WETENSCHAPPEN

In 1971 werd M.I. Gerhardt gekozen tot lid van de KNAW, Afdeling Letterkunde. Ze was toen 51 jaar. In 1979 werd ze tot lid gekozen van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen waar ze enkele jaren lid was van het bestuur. In Domburg raakte zij bevriend met de heer en mevrouw Van der Feen-van Benthem Jutting. Mevrouw van der Feen was eindredacteur van het tijdschrift 'Archief' van het Zeeuws Genootschap. Toen zij deze functie neerlegde, vroeg ze of Mia Gerhardt haar functie wilde overnemen, het-

geen ze met groot enthousiasme heeft gedaan gedurende ongeveer tien jaar. Zij redigeerde negen afleveringen van het tijdschrift 'Archief' en verzorgde vijf afleveringen van de serie 'Werken'. Mia Gerhardt hanteerde daarbij hoge kwaliteitseisen. Volgens de rijksarchivaris A.C. Meijer was haar rol als voorzitter en eindredacteur van de redactie-commissie van grote betekenis. 'Met groot gezag heeft zij het jaarboek 'Archief' weer tot een volwaardig wetenschappelijk tijdschrift omgebogen. Ook in andere functies binnen het Zeeuwsch Genootschap heeft zij een belangrijke rol gespeeld'.¹¹² In dit 'Archief' werd ook 'Het Testament' van Adriaan Bommenee uitgegeven, waarvoor Mia Gerhardt nog een annotatie had geschreven. Helaas was Mia Gerhardt al overleden toen dit werk werd uitgegeven.

De heer Zuidervaar van het Zeeuwsch Genootschap was zeer onder de indruk van haar grote taalkennis en redactionele talent. Hij noemde haar een autoriteit op haar vakgebied. 'Ze straalde een groot gezag uit'. Voor mensen wier werk ze redigeerde kon ze zeer stimulerend zijn. Haar kritische geest ging niet alleen gepaard met humor, maar soms ook met autoritair gedrag, waarbij ze zeer kritisch kon zijn, hetgeen haar niet altijd in dank werd afgenomen.¹¹³

Vlak voor haar overlijden op 13 november 1988 kreeg ze tijdens de ledenvergadering van 8 juni 1988 van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen de erepenning voor haar werk. In 1989 verscheen in het tijdschrift van het Archief een In Memoriam, geschreven door de redactie. Mia Irene Gerhardt is 70 jaar oud geworden.

PRIVÉLEVEN

Over het privéleven van M.I. Gerhardt is weinig bekend. Ze is op latere leeftijd getrouwd met professor J. Engel en woonde met haar echtgenoot in Utrecht waar hij Middeleeuws Latijn doceerde ¹¹⁴. De heer Engel was reeds eerder getrouwd geweest en had kinderen uit dit huwelijk. Mia Gerhardt had zelf geen kinderen. Helaas heeft dit huwelijk niet erg lang geduurd, doordat haar echtgenoot overleed tengevolge van een ongeluk. Na zijn overlijden in 1978 verliet zij Utrecht om in Domburg te gaan wonen. De keus voor Domburg kwam voort uit haar vakantie ervaringen, waarbij ze vaak in Domburg kwam, waaraan ze zeer gehecht zou raken.

Mia Gerhardt leefde in Domburg een enigszins teruggetrokken bestaan. Haar kontakten betroffen vooral de leden van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap voor Wetenschappen. Daarnaast raakte ze bevriend met verschillende personen met wie ze haar belangstelling voor schelpen en de zee kon delen, zoals de heer J. Moraal en de heer A.C. Rijken. Mede geïnspireerd door de achtergrond van de heer Moraal als zeevaarder heeft Mia Irene Gerhardt een boek geschreven getiteld 'The Old Men and the Sea'.

Ze las veel, en was onder andere verzot op de detectives van Agatha Christie die ze allemaal in haar bezit had. Vanuit haar huis maakte ze dagelijks een wandeling over het strand, waar ze allerlei schelpen verzamelde die ze thuis catalogiseerde. Ze legde een bijzonder fraaie collectie fossiele schelpen aan. Vanuit haar belangstelling voor schelpen werd ze lid van de 'Nederlandse Malacologische Vereniging' die betrekking heeft op het verzamelen en catalogiseren van schelpen. Ze bracht haar schelpencollectie naar het Zeeuwsch Genootschap voor Wetenschappen. Na haar overlijden in 1988 is deze ondergebracht bij het natuurkundig museum 'Naturalis' in Leiden.

Vrouwen in de Academies van Wetenschappen

Van uitsluiting tot uitzondering

DR. GRETA NOORDENBOS

WALBURG PERS